

Jan H. Wingelaar

De Vakantieclub

*Verhalen over de belevenissen van medewerkers van
een ingenieurs- en een reclamebureau.*

Van de schrijver:

Voor dit in 2020, 2021 en 2022 geschreven boek is beperkt gebruik gemaakt van eigen ervaringen. Het overgrote deel is fictie, soms voor velen niet denkbare fantasie.

Dit boek heb ik in concept in 2022 afgerond. Toen even rust gegeven en in mei 2023 de laatste correcties uitgevoerd.

Mijn echtgenote en ik, beiden 70+, hebben in coronatijd ons vermaakt en onze geest scherp gehouden met schrijven.

De inspiratie en gezelligheid die dit in ons huis opleverde heb ik als heel bijzonder en prettig ervaren.

Het over en weer voorlezen van de concepten gaf veel vreugde en afleiding in deze toch sombere tijd.

Dit boek draag ik uit liefde en dankbaarheid op aan mijn lieve Sylvia.

Jan

Uitgegeven in eigen beheer.

Vleuten – Utrecht.

Eerste druk

Copyright: Jan H. Wingelaar

Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Omslagontwerp: Sylvia en Jan

Inhoud:

1. *De club.*
2. *Parijs* – 1978.
3. *Rome* – 1979.
4. *Malta* – 1980.
5. *Tussenjaren.*
6. *Joegoslavië* – 1989.
7. *Marrakech* – 1990.
8. *Tunesië* – 1992.
9. *Israël* – 1993.
10. *Chios* – 1994
11. *Egypte Nijlcruise* – 1995.
12. *Andalusië* – 1996.
13. *Noorwegen cruise* - 1998.
14. *Indonesië Bali* – 1999.
15. *Saksen* – 2006.
16. *Cruise Oostzee* – 2007.
17. *China* – 2014.
18. *Nawoord.*

1. De club

In 1978 organiseerde Jacqueline een reisje naar Parijs voor de vaste medewerkers en hun partners van het reclamebureau, dat ze met Heleen runt. Haar man Hendrik pakte het plan op gelijktijdig met de medewerkers van het door Bart en hem gerunde ingenieursbureau een uitje te organiseren. Niet wetend hoe de ander het invulde, boekten ze beiden een busreis naar Parijs. Zelfde maatschappij, zelfde tijd, zelfde bus. Het begin van een traditie.

*Alle leden **van Hendriks groep** werken bij het ingenieursbureau S&F (Sterk en Fraai) of zijn partner van hen.*

Hendrik Quint en Jacqueline van Oorschot.

Bart Jaspers en Herman Grondstra.

Leen en Jannie Meintjes.

Carla Zoontjes en Theo Munster

Bart Plumiers en Suzanne Schonewille.

*De leden van de **groep van Jacqueline** werken bij het reclamebureau F&S (Fantasie en Schoonheid)*

Jacqueline van Oorschot en Hendrik Quint.

Heleen Donkers en Jaap Donse

Ria Raatjes en Jur Raatjes.

Frans van Zijl en Sjoukje Plezier

Hendrik (Henk) Quint

*Man van **Jacqueline van Oorschot**. Werkt als constructeur en is mede-eigenaar van het bureau. In 1948 geboren in Leusden. Toen Hendrik op een feestje van één van zijn klasgenoten ter gelegenheid van het slagen voor het Mulodiploma Jacqueline met haar gezicht op half zeven met Harry Bollen zag*

binnenkomen, wist hij wat hem te doen stond. Jacqueline zat een klas lager. Harry was haar buurjongen. Ze klaarde op toen Henk haar ten dans vroeg – dat ging nog zo in de jaren zestig! – en hij week niet meer van haar zijde. Harry vertrok na anderhalf uur mokken en nagelbijten. Nooit meer iets van Harry gehoord.

Bert Jaspers

Beste vriend van Hendrik. In 1948 in Hoevelaken geboren. Werd vriend voor het leven met Hendrik in het voorbereidend jaar van de HTS in Utrecht. Bart heeft **Herman Grondstra** als partner. Na het halen van zijn HTS-diploma heeft hij vijf jaar gewerkt bij de Grontmij in De Bilt. Toen dat bedrijf, naar zijn gevoel, de verkeerde marktkeuzes maakte, heeft hij met Hendrik een eigen bureau opgericht. Het bureau groeide in een jaar tijd naar 22 mensen in vaste dienst. Deze bezetting is door de jaren gelijk gebleven. Er was en is geen behoefte aan verdere groei. De opdrachten zijn gelukkig vrijwel altijd op een goed niveau gebleven. Voldoende om de medewerkers behoorlijk te betalen en voldoende om tijdelijke dips te kunnen opvangen. Door medewerkers met verschillende leeftijden in dienst te nemen, hebben ze de modernisering en aanpassing aan nieuwe ontwerptechnieken met natuurlijk verloop kunnen realiseren. De medewerkers tevredenheid is hoog; blijkt uit de jaarlijkse gesprekken met iedere medewerker. De vakantiegroep bestaat uit medewerkers met partners die in 1978 bij het bureau werkten.

Leen Meintjes

Is het oudste lid van de groep. Geboren in Woerden in 1928. Nu, 2015 het fictieve jaar van schrijven, 87. Met zijn vrouw **Jannie** heeft hij slechts één reis gemist. Leen heeft zijn carrière van de basis af opgebouwd. Opgeleid als timmerman werd hij in 1946 naar Nederlands-Indië gestuurd. Kwam terug met een kapotgeschoten linker knie. Terug in Nederland zorgde Defensie voor een opleiding en een baan bij de Dienst der Genie, de bouwdienst van Defensie. Bouwkundig opzichter en hij werd een goeie! Hendrik vroeg in 1975, bij oprichting van het bureau, direct of Leen bij hun wilde komen werken. Lang reed Leen op zijn bromfiets naar de objecten waar hij voor zijn

werk moest zijn. Henk stimuleerde Leen om zijn 'DAF'-rijbewijs, door de overheid gesubsidieerd om de automaat van Nederlands fabricaat te promoten, te halen. Hij slaagde in één keer en reed vanaf die tijd trots in zijn Daf 46 en later in vergelijkbare auto's van het merk Volvo rond.

Carla Zoontjes

Carla was één van de weinige vrouwen op de Technische Hogeschool in Delft. Bij haar afstuderen werd haar creatieve geest en de schoonheid van haar ontwerpen geprezen. Een paar jaar werkte ze voor een groot architectenbureau. Dolgelukkig was ze met het initiatief van Hendrik en Bert om een klein bureau te beginnen. De in 1943 in Zeist geboren Carla ontpopte zich tot een inspirerend leider bij de projecten die het bureau realiseerde. Iedereen erbij betrekken, is haar motto. Haar metselende vader had ze vaak horen zeggen 'dat heb ik gebouwd'. Van de broer van haar vader hoorde ze hetzelfde. Ook de aannemer gebruikte deze woorden. Toen ze om uitleg vroeg was deze eenvoudig: "Ik staat voor wij, dat is toch duidelijk, meisje. Betrokkenheid noemen we dat!"

Carla's man, **Theo Govers**, is accountant. Heeft zijn eigen kantoor aan huis en veel middenstanders uit de omgeving van Zeist als vaste klant. Ze wonen uiteraard in een door Carla ontworpen woning. Het thuiswerken van Theo komt goed uit voor de opvang van de kinderen. Theo is in 1982 overleden. In 1988 ontmoette Carla Carl, een ICT-expert. Carl paste direct perfect in de club en bij beide ondernemingen.

Bart Pluimers

De installatie deskundige. Heeft de diploma's HTS-werktuigbouwkunde en elektrotechniek. In 1950 geboren in Harmelen en getrouwd met **Suzanne Schonewille**. Ze kennen elkaar van de HBS. In de eerste klas zagen ze elkaar niet staan, in de tweede klas trokken ze regelmatig met elkaar op, in de derde klas maakten ze samen huiswerk, zowel bij Bart als bij Suzanne thuis, sinds de vierde klas zijn ze onafscheidelijk. Suzanne is secretaresse op een groot advocatenkantoor. Haar opleiding liep via Schoevers. Secretaresse betekende voor Suzanne vanaf het begin 'spil in het kantoor'.

Bart heeft als uitgangspunt dat installaties in de gebouwen functioneel ondersteunend moeten zijn met het zwaartepunt op 'gemak en eenvoud voor de gebruikers'.

De leden van de **groep van Jacqueline** werken het reclamebureau F&S (Fantasie en Schoonheid)

Jacqueline van Oorschot

Vrouw van **Hendrik Quint**. Is mede-eigenaar van het reclamebureau. Heeft de opleiding reclametekenaar met buitengewoon groot succes afgerond. In 1949 geboren in Soest. Het bureau runt ze met Heleen Donkers. Ze zijn er vanaf hun stage ingerold. De toenmalige eigenaresse wilde stoppen en heeft haar bedrijf overgedaan tegen betaling van een lijfrente. Ze heeft twee jaar van haar lijfrente en vrije tijd genoten. Ze overleed plotseling, geen familie nalatend. Het bedrag van de lijfrente werd sindsdien apart gezet voor trips met de vaste medewerkers van het bureau. Dat zijn er vier en samen met hun levensgezellen de leden van de vakantiegroep van de kant van Jacqueline.

Ze is niet alleen creatief in haar vak. Ook het leidinggeven gaat haar met een soepelheid af dat de anderen altijd haar kant opkijken als discussies vastlopen en er geen oplossing mogelijk lijkt.

'Laten we er nog eens heel anders naar kijken. Niet met de door ieder aangedragen mogelijkheid. We moeten een mogelijkheid met élkkaar bedenken. Eén die nog niet op tafel ligt. Niet aan één brein ontsproten, maar één waarvan we met elkaar de kiem uitbroeden.'

Ook op tijd een relativerende opmerking van haar leidde na lang debatteren vaak tot een oplossing van 'dat we daar niet eerder aan gedacht hebben.'

Heleen Donkers

In 1942 in Utrecht geboren. Komt uit een gezin waar muziek een heel belangrijke plaats innam. Haar ouders, twee broers en twee zusters bespeelden allemaal een instrument. Heleen piano. Van klassiek tot modern. Hoewel ze geweldig kan improviseren, houdt ze niet van jazz.

‘Jazzmuzikanten hebben altijd een glas whisky naast hun stoel staan. Hun creativiteit komt uit de fles.’

Heleen heeft oog voor het haalbare. Luchtfietserij is niet haar ding. Beheert mede daarom ook de financiën van het bureau.

*Haar man Jaap heeft ze leren kennen op de muziekschool in Vleuten. Beiden spelen bij de harmonie. **Jaap Donse** is voor een amateur een virtuoos op hobo. Voor de groep hebben ze, op verzoek, muziek op een bandje opgenomen en voor de leden gekopieerd. De Zwaan en de Thaise meditatie zijn favoriet. Jaap doceert geschiedenis op het college Blauwkapel. Een bevlogen leraar. Jaap heeft bij de start van zijn transitie naar Jacobine in 1988 Heleen en de club verlaten. Heleen kreeg enige jaren later een relatie met de in Paramaribo geboren Humphrey Sprendam, een in Leiden afgestudeerde jurist.*

Ria Raatjes

*Ria komt uit Friesland. In 1952 geboren en getogen in Wommels. De overgang naar Utrecht ging haar niet gemakkelijk af. Gelukkig kon ze intrekken bij haar **broer Jur**, die als opticien in zijn eigen zaak in Breukelen werkte en boven de winkel woonde. Ria is van het degelijke type. Het stadse getuttel en leven als opgedirkte troel zag en ziet ze niet zitten. Heeft het liefst echte mensen om zich heen. ‘Hou het praktisch’, is haar devies. Als een opdrachtgever een gewenste datum voor de oplevering van een reclamefilm vraagt, heeft ze direct de volledige planning in haar hoofd, inclusief alternatieven. Ze organiseert de opdrachten van het bureau fenomenaal. Is de eerste die doorheeft dat er problemen zijn en overlegt op diplomatieke wijze met de opdrachtgevers, die haar voorgestelde oplossingen vrijwel altijd overnemen. “Vrouwetje precies met een soepele geest” past uitstekend in het team.*

Ze is bij haar broer blijven wonen. Ze hebben het lange tijd goed als broer en zus en waren meestal geziene gasten. De optiekwinkel is een keten geworden en Jur keek al snel geen klanten meer in de ogen. Ze bewoonden een klassiek buitenhuis aan de Vecht, waar met regelmaat feesten werden gegeven voor vrienden en zakenrelaties van Jur.

Frans van Zijl

Frans is een man van 'wat zijn ogen zien, kunnen zijn handen maken'. Tekeningen - eerst met potlood en tekenmachine, nu met tekenprogramma's op de computer – maquettes, toneelopstellingen, presentaties, enzovoorts. Hij vertaalt met precisie en vakmanschap de creatieve ideeën van zijn collega's in tastbare en toonbare producten.

*Opgeleid bij Werkspoor, geboren en opgegroeid in Zuilen. Zijn geboortjaar is 1945. Hij leeft samen met **Sjoukje**. "Trouwen doe je alleen als je elkaar niet vertrouwd, of eigenlijk jezelf niet vertrouwd." is hun vaste antwoord op de vragen die allemaal neerkomen op 'waarom zijn jullie niet getrouwd?'.*

Ze wonen sinds het gereedkomen in een flat op Overvecht. Aan de rand bij Blauwkapel. Ze hebben hun flat zo naar hun smaak ingericht, dat verhuizen geen optie voor ze is.

2. Parijs – 1978

Jacqueline en Heleen organiseerden het eerste reisje met de vaste bezetting van het bureau F&S.

‘Niet te lang, eerst kijken of naast met elkaar werken, het met elkaar op pad te gaan ook goed voelt.’

Ze gaan in de zomer met de kinderen er vooral met de auto op uit. Nu een lang weekend zonder de kinderen. Gelukkig wilden de grootouders oppassen. Een reisje geboekt bij van Nood. Met de bus naar Parijs, hotel met ontbijt en opties voor excursies.

De bus vertrok vanaf Amsterdam. Dus ze kwamen achter het station van Amsterdam samen. Halfacht, wel vroeg. De bus was niet vol. Voor dit prijsje zou je anders verwachten, ging door het hoofd van Heleen. Bij Utrecht nam de bus de afslag van de snelweg.

‘Nu al een stop?’

‘We hebben naast Amsterdam opstapplaatsen in Utrecht, Rotterdam en Roosendaal’, meldde de chauffeur desgevraagd.

‘Ik had onze opstapplaats hier gekozen’, merkte Ria zachtjes op.

Heleen hoorde het wel. Niet reageren Lena, dacht ze, volgende keer mag zij het organiseren. Dom eigenlijk dat ik dat nu pas bedenk.

Op het Jaarbeursplein draaide de chauffeur vaardig naar de opstapplaats.

‘Even de bagage laden, er komen hier twintig mensen bij, in Rotterdam stappen er nog zeven in en in Roosendaal vijf. Met de vijftien van Amsterdam hebben we een mooi busje vol.’ Hij sprong lenig achter zijn stuur vandaan.

‘Jacqueline is dat Henk niet? Hij lijkt er verdomd veel op’, riep Jur wat luid door de bus.

‘Wat doet hij hier? Er zal toch niks met de kinderen zijn?’ Jacqueline vloog de bus uit.

‘Jij hier? Wat is er aan de hand?’

‘Jij hier? Gaan jullie naar Parijs?’

‘Ja, vier dagen, tot zondag.’

‘Dan zitten we in dezelfde bus. Wij gaan met zijn negenen dezelfde kant op.’

‘Hadden we toch beter onze plannen kunnen delen. Of vind je het niet vervelend?’

‘Ik vind het wel leuk. Kan ik dat clubje van jouw werk ook eens op een andere manier leren kennen.’

‘Dat geldt ook voor mij. Ben benieuwd of die verhalen van jou kloppen.’

‘Vertel eens, wat heeft hij zo al verteld? In het bijzonder over mij.’

‘Hai Carla, wat leuk. Die verhalen komen wel. Kom maar een tijdje naast me zitten.’

‘Doe ik zeker. Leuk. Als ik de gezichten zie, vinden ze het allemaal leuk. We maken er een gezellig lang weekend van. Ik heb al een beetje in de excursies gesnuffeld en dat bezoek aan die twee nachtclubs zie ik met jullie erbij wel zitten.’

Chauffeur Peter werd opgehouden door controleurs rijtijdenwet. Slimme controle zo aan het begin van de reis. Pakkans vrijwel nihil en ergernis bij chauffeur en passagiers enorm. Ze lieten echter hun zin in de trip niet verpesten door deze “dienstkloppers van het verkeerde moment”.

Peter was voor Rotterdam de controle alweer vergeten en genoot van het geroezemoes in de bus.

Na Rotterdam meldde hij de eerst bezienswaardigheid.

‘Dames en heren, welkom heten en mij voorstellen doe ik na Roosendaal. Echter de eerste bijzonderheid van deze reis meld ik jullie alvast. We rijden over de nieuwe Moerdijkbrug. Gisteren door Koningin Juliana geopend. Kijk eens hoe mooi het uitzicht op het Hollands Diep is.’

Peter was een gezellige chauffeur met ervaring op deze reis. Hij lichtte toen alle reizigers ingestapt waren, de excursies toe.

‘Als we eind van de middag in Parijs aankomen, eerst naar de kamers, ik zal jullie wijzen op restaurants waar je goed kunt eten tegen redelijke prijs – dat willen jullie, schat ik zo in – er zijn ook duurdere, ook die zal ik wijzen. Voor de avond is een wandeling naar de Sacre Coeur goed te doen. Mooi uitzicht over Parijs en het Place du Tertre ligt er om de hoek. Kun je voor vijftien gulden een portret laten tekenen door kunstenaars in spé of die het nooit wordt. Voor de minder goede wandelaar. Er gaat ook een funiculaire,

een treintje dat je met een metrokaartje kunt betalen. Morgenochtend maak ik een rondrit door de stad en zet degenen die meegaan op een mooie plek in de stad af. 's Avonds een korte lichttour en dan naar twee nachtclubs. Eén voor de show en één voor de gezelligheid. Zaterdag is mijn rustdag. Een dag om Parijs te ervaren. Dwaal door de straatjes, loop door de parken, bezoek een museum, drink en eet wat op een terrasje. Geniet.

Zondag gaan we alweer terug. Eerst vanuit het hotel naar de Marché aux Puces, de vlooiemarkt. Koop iets leuks. Alleen geen vlooiën in de bus graag. Bovenal geniet. Denk erom niets moet in Parijs. Voorkom wel dat je bij thuiskomst denkt "wat stom dat ik daar niet ben geweest". Gezellig weekeinde.'

Het hotel zag er bedompt uit. Van Nood had een klasse bus, prima chauffeur doch een matig hotel. Het was oud, wel schoon en dat was voor Parijs al heel wat, volgens Peter.

'Een goed bed, redelijke douche en een acceptabel ontbijt. Aan die eisen voldoet dit hotel, Avenir Montmartre. Je komt hier voor de stad, niet voor een hotel.'

Daar had hij wel gelijk in. Bij dit optrekje paste "Histoire Montmartre" beter. Het door Peter geadviseerde restaurant was ook door Jur geopperd. Hij had daarvoor het boekje van Jan Brusse gebruikt. Zijn reservering viel in goede aarde. Gelukkig kon het clubje van Henk aanschuiven. Gezellig aan tafels die in hoefijzervorm waren gezet. Tussenruimte net genoeg voor de bediening en dicht genoeg bij elkaar om gesprekken te kunnen voeren zonder luid te brallen. Voor de vrijdag boekten ze ook hier en zaterdag, volledig vertrouwend op Jur, was een Russisch restaurant besproken.

Vrijdagmiddag en zaterdag was het plan om gezamenlijk en in groepjes de bezienswaardigheden van Parijs te bezoeken. Jur had een lijst gemaakt met ook een overzicht van de metrolijnen. Allen hadden een tweedeklas abonnement voor twee dagen voor de metro. Jur adviseerde om bij de eerste klas in te stappen. Toeristen worden zelden gecontroleerd. Is ook rustiger instappen. Afspraken werden gemaakt over wie het eerst en wie het laatst instapte. Dit om te voorkomen dat de minder ervaren clubgenoten

verdwaalden. Op dit moment werd voor het eerst door Heleen het woord 'clubgenoten' gebruikt. De anderen namen het snel over.

Het regelen beviel Jur wel. Zeker als anderen zijn aanwijzingen zonder weerwoord opvolgden. In Leeuwarden volgde hij de handelsdagschool. Een winkel overnemen lukte niet in Friesland. Winkelsluitingen kwamen meer en meer voor. Zeker in de dorpen. De mensen trokken weg naar waar een aardige cent te verdienen viel. Het westen dus. "Dan nog maar een vak leren", adviseerde Jurs vader. Zo kwam hij in Utrecht terecht om opgeleid te worden tot opticien. Op de cursus gaf de docent hem de tip de bovenverdieping van de opticien in Breukelen te huren. De opticien had een appartement aan het kanaal gekocht en nog geen geschikte bewoner voor de woning aan het plein in centrum kunnen vinden. Te frivol was het commentaar van zijn vrouw bij iedere gegadigde, totdat Jur langskwam. Een degelijke Fries, dat zag ze wel zitten. Ze kwam iedere dag naar de winkel om haar man met de administratie te helpen. Als Jur thuis was, wipte ze even aan voor een bakkie en een praatje. Ze hadden het gezellig. Al snel ging Jur in de winkel helpen. Eenmaal afgestudeerd nam hij het aanbod aan om partner te worden in de winkel. Het iedere dag veel mensen professioneel in de ogen kijken, was niet Jurs ding. Hij gooide een balletje op over uitbreiden. Gerard en Alie zagen het zitten. Beiden achter in de veertig en jong genoeg om nog wat moois op te bouwen. De taakverdeling was snel gemaakt. Gerard de techniek, Alie, samen met hun enige dochter Joyce, de administratie en Jur de commercie en boekhouding. Joyce stopte na een jaar. Ze trouwde en emigreerde naar Nieuw-Zeeland. Na een paar jaar hadden ze winkels van Zuilen tot Abcoude en van Loosdrecht tot Woerden. De grote stad meden ze. Gerard en Alie maakten zich zorgen over de snelle groei. Hadden ze nog wel het contact met de klanten zoals hun het zakendoen voor de ogen stond? Jur wist Gerard en Alie, vooral Alie, iedere keer over te halen door te gaan op de door hem gekozen weg.

Omdat de woning boven de winkel groot genoeg was, ging Ria bij hem wonen. Hun ouders overleden enige jaren later. Haar acht jaar oudere broer was een beetje een vader voor haar in het midden van het land en zij zorgde voor hem.

Van het huis van hun ouders kochten ze een buitenhuis aan de Vecht. Jur woont beneden en Ria boven met een eigen keuken. De gang en voordeur deelden ze.

Op een vraag van Heleen had Ria in vertrouwen het waarom van het samenwonen met haar broer toegelicht.

‘Jur is door onze ouders veel te veel in de watten gelegd. Ruim zeven jaar dachten mijn ouders dat hij hun enige kind zou zijn. Hij is slim en dat toonde hij al jong. Hij wond onze ouders om zijn vingers. Moeder zag het als eerste. Toen was het echter al te laat. Jur heeft niet alleen een goede ik, hij heeft ook een grote slechte ik. Ook zit zijn “ik” te kort in het midden. Dat leidt tot problemen in de omgang met mensen. Ze begrijpen die drie personen in één niet. Sinds ik een jaar of vier was en Jur het niet meer enig kind zijn min of meer had geaccepteerd, ging moeder hem ‘kloeken’. Ze liet het zelfstandig worden van Jur gewoonweg niet toe. Zelfs toen hij naar Breukelen ging, haalde ze pa over ieder weekend bij Jur op bezoek te gaan. Het bij alles je zin krijgen van je ouders in een aanslag op je persoonlijkheid. Gelukkig heb ik een kalmerende invloed op Jur. Moeder had dat door en liet mij op haar sterfbed beloven dat ik voor Jur zou blijven zorgen. Niet eerlijk. Zeg maar eens nee als je in haar ogen vol stervensangst kijkt. Grote bezorgdheid om Jur alleen achter te laten. Jur die qua stemming zo maar kan omslaan. Hij heeft ook een aardje van “te lang niet zeggen dat hij het er niet mee eens is.” Helemaal niet als mijn vader. Die was recht door zee en goudeerlijk. Ik heb me wel eens afgevraagd of onze vader zijn vader wel is. Misschien wel door zijn afhankelijkheid van mij, houdt hij in mijn bijzijn zijn slechte ik in bedwang. En als we met zijn tweeën zijn en het lukt niet, ga ik naar mijn eigen afdeling in huis.

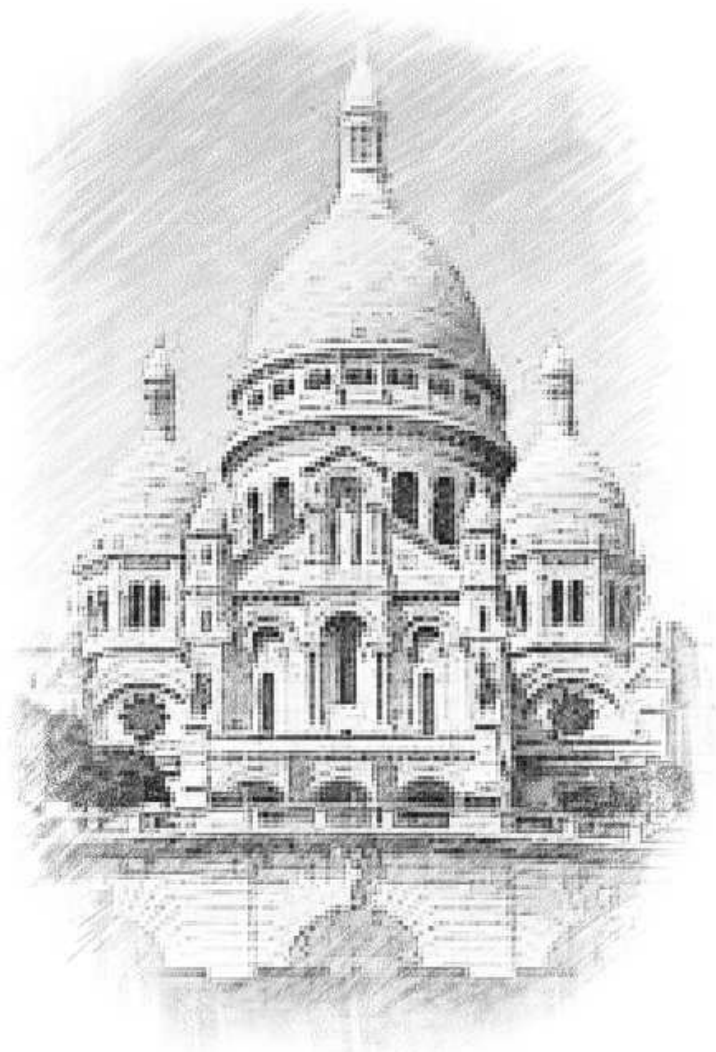
Op een bankje in Breukelen heb ik dit verhaal eens aan een cabaretier verteld. Die heeft er een liedje over gemaakt. Niemand weet dat hij het niet over en van zichzelf heeft. Leuk hé? Inmiddels ben ik eraan gewend met mijn broer te leven. Ben een type dat graag op mijzelf is. Daar past mijn broer prima bij. Hou het maar voor jezelf, graag.’

Na het diner en even opfrissen en dergelijke, liepen ze via de Rue de Steinkerque naar de funiculaire. Omhoog met het treintje hadden ze besloten. Naar beneden gaan we wel lopen. De witte basiliek was nog open en gelukkig genoot de hele groep van de pracht en praal. Gelijke belangstelling is belangrijk als je je een club wilt noemen.

Heleen liep om het altaar heen en zag dat ze niet de enige was. Leen en Jannie stonden in een dikke omhelzing. Bij het zien van Heleen zei Jannie ongevraagd: ‘Eén van onze hobby’s. Dingen doen op plekken waar je niet mag komen.’

‘Mijn zegen hebben jullie.’

Heleen liep verder zonder een blik van verbazing.

“Hou ik maar voor mezelf. Ik denk dat de andere technici van het bureau dit niet zullen begrijpen. Praatjes over dingen die niet worden begrepen, zijn voor mij zinloos. Toch wel bijzondere, of maar liever, aparte mensen in de groep. Ben benieuwd wat er nog meer op mijn pad komt.”

Heleen vroeg zich af of ze bij het orgel kon komen. Ze nam de brutaliteit van Leen en Jannie over en liep de trap op. Ze had net iemand ook de trap zien nemen. Toen ze bijna boven was hoorde ze de klanken van het orgel door de basiliek klinken. Prachtig zo’n oud orgel. Ze nam plaats op de stoel naast het bankje van de organist. Hij keurde het glimlachend goed. Op een schildje aan de zijkant van het orgel las ze, dat het sleepladen orgel oorspronkelijk was gebouwd voor een kasteel in Biarritz, als een kopie van het orgel in de Albert Hall in Sheffield. Na een tijdelijke rustplaats bij een orgelbouwer was het in 1913 hier weer opgebouwd met een nieuw front.

De koraalbewerking van “Wachet auf, ruft uns die Stimme” van natuurlijk Bach werd voortreffelijk vertolkt door de man achter de klavieren.

‘Speelt u ook orgel?’ fluisterde hij net hoorbaar.

‘Nee, piano. Dit is zo magistraal. Als ik het hoor, wil ik zien wie het speelt.’ Verklaarde ze haar aanwezigheid.

‘Er zijn weinig mensen aanwezig. Probeer het maar eens.’

Ze schoof naast hem op het bankje. Daar zou het hem toch niet om te doen zijn? Het lukte haar om het orgel te laten zingen. Iets te Calvinistisch misschien. Het mocht iets sneller. Daar zou geen oorlog om ontstaan, zoals in Nederlandse kerken wel was voorgekomen. Het gaf een gevoel van grandeur de klanken door de ruimte te laten gaan.

Ze bedankte de organist en gelukkig moest hij verder spelen. Hij had zijn ogen wel erg op haar borsten gericht tijdens haar spelen. Haar hart voelde ze een lager tempo aannemen toen ze beneden was.

‘De anderen zijn al naar de Place du Tertre. Zullen wij dat ook maar doen?’ Het was Henk die haar met deze woorden weer op de actuele tijd en plaats zette.

‘Ik ben even bij het orgel geweest en heb enige noten laten klinken.’

'Ik dacht al dat er een gastspeler was. Eerst hoorde ik wat gerommel en toen klonk het ineens veel voller. Mooi vond ik wel', vulde Henk snel aan om Heleen niet in verlegenheid te brengen.

Heleen bloosde een beetje. Henk gaf haar een arm en ze liepen met krachtige pas naar buiten.

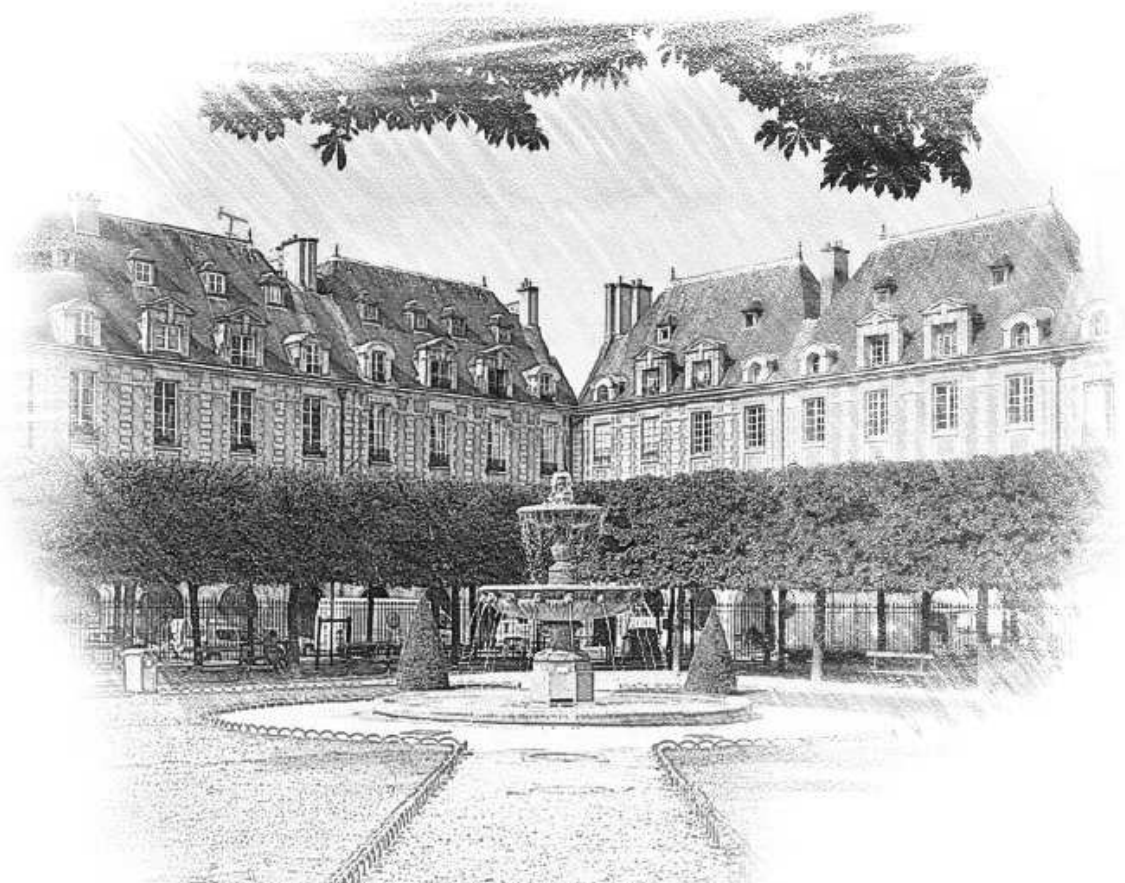
Fijne vent die Henk. Altijd positief en opgeruimd. "Problemen moet je aanpakken, dat ruimt als een grote voorjaarsbeurt" zegt hij vaak. Hij handelt daar ook naar, mijmert Heleen. Toffe kerel, die man van Jacqueline.

Op het terras waren stoelen voor hen vrijgehouden.

'En nu een wijntje. Wat dacht jij Heleen. Kunnen we op Bach klinken?'

Heleen deed haar verhaal. Geen woord over de achterkant van het altaar.

Peter zette hun club op verzoek van Frans de volgende dag na de rondtoer af bij de Place des Vosges. Morgen de bekende hoogtepunten, vandaag het bijzondere, was het voorstel van Frans, waar ze bij het wachten op de bus mee hadden ingestemd.

In de schaduw van één van de vele bomen op het binnenterrein, de najaarszon deed flink zijn best vandaag, lichte Frans zijn voorstel toe.

‘Dit is het oudste plein van Parijs. Het is een oase van rust in het centrum van deze altijd drukke stad. In de loop der tijd heeft het veel namen gehad. Zal ik jullie niet mee vermoeien. In 1800 werd bepaald dat het plein de naam zou dragen van het departement, dat als eerste belasting zou afdragen aan het consulaat. Het departement Vosges werd het. Je voelt de rust hier. Kinderen komen hier spelen. Dan is het wel wat rumoeriger uiteraard. Let ook op de arcaden rond het plein. Loop erdoor. Ervaar de rust. Aan de kopeinden van het plein de Paviljoens van de Koning en van de Koningin. Waar Victor Hugo eens woonde is nu een museum met zijn naam. Rabbijnen zie je voorbijkomen. De Joodse wijk is hier vlakbij. Door die wijk lopen we straks naar het Picassomuseum. Niet alleen werk van Picasso wordt hier tentoongesteld. Op de eerste verdieping van het museum, dat voorheen een paleis was, is zijn kunstverzameling te zien. Ik hoop dat jullie genieten van mijn voorstel.’

‘Daar staat “Privé”. Zijn jullie weggestuurd?’

Carla stond verbaasd over de binnenkomst van Leen en Jannie vanuit een vertrek dat duidelijk niet voor publiek was.

‘Een brutaal mens heeft de halve wereld’, reageerde Leen met een knipoog.

‘Twee brutalen de hele wereld’, vulde Jannie lachend aan.

‘Het is de werkplaats van de schilder. Spannende ruimte. Je voelt hoe hij heeft gewerkt. Moet heel spannend zijn geweest.’

‘Jullie durven wel.’

‘Ons Frans is zo slecht. We hebben geen idee wat er op de bordjes staat. Ze moeten meer met pictogrammen gaan werken. Er komen hier toch wel meer domme buitenlanders, denk ik zo.’

Daarmee was het voor Jannie afgedaan. Ze gaf Leen een arm en huppelde met hem naar het volgende vertrek.

‘Zou zo’n kladje echt zijn?’ fluisterde ze in Leens oor.

‘Geen idee. Ik weet niet of het authentiek is. Vanavond op de kamer zullen we het eens goed bekijken. Zou er al gepraat worden over onze bezoekjes

aan verboden plekjes. Laat ze maar denken dat we het uit liefde voor het onbekende doen.'

'Toch heel anders dan als we met zijn tweeën op vakantie zijn. Nog spannender op deze manier. Gelukkig houden ze ons wel voor wereldvreemd', antwoordde Leen nog zachter sprekend.

Allen waren voldaan over het bezoek. Met de metro terug naar het hotel. Zoals afgesproken stapte Jacqueline als eerste en Jaap als laatste in. Beiden waren bekend in Parijs en met het Frans.

Peter was keurig om negen uur bij het hotel om ze op te pikken voor de avondexcursies. In de groep was enige spanning over de bezoeken aan de nachtclubs. Hoe wordt er gereageerd op de striptease? Heleen moest er niet aan denken dat Leen en Jannie ineens op het toneel zouden verschijnen. Ze had er nog met niemand over gesproken. Ook niet met Jaap.

'Verlicht Parijs is mooi. Toch voelt het een beetje als kitsch. Dit licht was er niet toen het werd gebouwd. Het is dus ook niet ontworpen om in de schijnwerpers te staan', mompelde Carla.

'De sfeer van deze prachtige stad wordt erdoor verpest. Het moet juist een beetje schimmig zijn. Dan kun je ook mensen uit vervlogen tijden erbij denken', sprak ze voor de meesten hoorbaar.

Leen en Jannie hadden instemmend geknikt bij deze opmerking.

De nachtclubs waren derderangs. Bij de eerste stonden zes rijen stoelen voor een klein toneel. Een ober schonk, aan de kop van de rijen stoelen staand, 'champagne' in en telde heel duidelijk de glaasjes. Bart zette een glas op de grond en gaf geen krimp toen ober kwaad de rij langs keek, op zoek naar de fraudeur. Hij schonk er toch maar één extra in. Die twee glaasjes zijn Bart slecht gekomen. Het bocht bracht zijn maag in opstand. Zo snel boeten voor een geintje was wel heel bijzoner. De kleding van de dames op het toneel viel tot de laatste veer. Zonder spanning op te wekken.

In de tweede tent werden ze ontvangen door een heel slechte replica van Edith Piaf. Vervolgens een entertainer, die hoedjes over de hoofden van de gasten liet gaan en daar vooral zelf om moest lachen. De zang van de Franse chansons gaf toch wel een sfeertje. Zo met elkaar in deze donkere intiem

aanvoelende club bracht gezelligheid. Toen ze om twee uur met de bus terug naar het hotel gingen, waren de reacties positief.

‘Je moet het meegemaakt hebben om erover te kunnen praten.’

Niet één had spijt van het boeken van deze excursie.

De eerste reis met de metro de volgende dag was geen succes. Eenmaal ingestapt misten ze Leen en Jannie. Jaap wist zeker dat er niemand van de groep op het station was achtergebleven. Dan had uitstappen bij de volgende halte ook geen zin. Jaap deed het wel en sprak af de groep bij de Notre Dame weer in te halen. Jaap wachtte drie metro’s. Geen Leen en geen Jannie. Dan over op de vervolgspraak. Iedereen had een briefje met het adres van het hotel en van het Russisch restaurant, waar vanavond het diner stond gepland. Afdwalen van de groep betekende in dit geval zelf het restaurant vinden.

Datgene wat Parijs zo beroemd maakt werd door de groep met een bezoek vereerd.

Een eenvoudige snack tussen de middag, een koffie bij een gezellig café, het eerste wijntje een uurtje later. Wit. Op een verwarmd terras. Thuis twee flessen voor de prijs van één glas hier.

‘Je moet het meegemaakt hebben om erover te kunnen praten.’

De dag was wat minder met twee minder. Het was wel afgesproken om niet bij de pakken neer te zitten. Het knaagde toch in de bovenkamers.

‘Ben je er niet helemaal met je hoofd bij, praat die juffrouw in het café ook nog eens zo snel, dat je het in je eigen taal zelfs niet zou verstaan’, ging verbaasd door Henks grijze cellen.

‘Ik denk dat hier het aantal fooien telt, niet de hoogte. Zullen we bij het betalen rekening mee houden.’ vertrouwde hij Suzanne toe.

Henk was, toen hij in de bus even niet oplette, unaniem aangewezen als de penningmeester van de club.

‘Heel goed een penningmeester die niets met geld heeft’, sprak Bert na de unanieme aanwijzing.

‘Waarom praten die Fransen zo snel? Bij Schoevers leren we dat beheerst praten een must is in de dienstverlening. Mijn leraren hebben wel geprobeerd

opleidingen over de grens te geven. Is niet gelukt. De Walen hebben al een heel andere instelling dan wij Hollanders en bij de Fransen is onze stijl verspilling van energie', probeerde Suzanne een groeps gesprek te starten.

'Ik heb wel eens gehoord dat hun hersenen zorgen voor een andere logica', reageerde Ria.

'Ben je gek joh. Het zijn toch net zulke Sapiens als wij. Je zou juist denken dat het warmere weer hier, ze rustig zou maken. Werken doen ze niet zo snel als ze praten. Wat denk jij ervan Frans?'

Ria had al snel gemerkt dat Frans wat op zichzelf was en vond dat hij wel eens uitgedaagd mocht worden.

'Nadenken en praten zijn twee verschillende dingen. Nadenken doe je in je brein en praten met je mond. De lengte van het spiertje onder je tong zou bepalend zijn voor de snelheid van spreken. Ik heb het niet onderzocht. Toch denk ik, dat generaties lang veel wijn drinken invloed kan hebben op de lengte van dat spiertje. Heb je wel eens fruit in alcohol bewaard. Dat verschrompelt ook. Een vriend van mij werkt in een ziekenhuis. Hij heeft mij eens foto's van op alcohol bewaarde geamputeerde vingers laten zien. Flink verschrompeld', begon Frans zijn betoog.

'Is dit wetenschap of Hollandse kolder? Volgens mij zit het in het karakter van de mensen en het karakter van de taal. Frans laat zich nu eenmaal mooi vloeiend uitspreken en vooral de Franse vrouwen, die thuis van de man geen kans krijgen om hun zegje te doen, zijn geëvolueerd tot snel-sprekers. De enige manier om hun zin te kunnen afmaken en hun zin te krijgen.'

'Nee Suzanne, mijn verhaal is geen onzin. Controleer het maar. Heb je een centimeter bij je?'

'Zal ik met jou beginnen? Ik gebruik wel een lepeltje. Vergelijken doe ik wel op het oog. Als het nodig is, pel ik gelijk je amandelen.'

'Jammer dat je mijn serieuze betoog in twijfel trekt. Je moet het thuis maar eens uitzoeken.'

'In een medische encyclopedie zeker. Kun je me er één aanbevelen?'

'Maakt niet uit, het staat in iedere goede.'

'Stoppen jullie maar. Als Frans eenmaal op zijn betoogstoel zit, is er geen houden aan. De ene theorie na de andere komt uit zijn mond. Heeft volgens

mij te maken met verkorte verbindingen in zijn hersenen. Ik kan er meestal geen woord tussenkrijgen en hem stoppen lukt ook niet. Moeten we nu wel doen. Er is nog zoveel dat we niet hebben gezien. Waarom staat die staaf van beton met die punt erop hier?’

Sjoukje probeerde het gesprek een wending te geven.

‘Dat is geen beton. Het is een obelisk uit Egypte. Gehakt uit rotsen. Velen denken dat het roofbuit is van Napoleon. Dat is niet zo.’

Jacqueline ging ervoor zitten. Zij had haar reis goed voorbereid en wilde haar kennis graag delen.

‘Hij is geschonken door Mohammed Ali, een onderkoning van Egypte. In de jaren 30 van de 19e eeuw. Het is één van de drie Naalden van Cleopatra, die in opdracht van Ramses II in Luxor zijn geplaatst. Op de zijkanten staat het verhaal van de totstandkoming van de obelisk en het vervoer over water naar Luxor. Hier komt hij goed tot zijn recht, vind ik. Een waarschuwende vinger! Op dit plein stond ooit een standbeeld dat tijdens de Franse revolutie is vervangen door een guillotine. Veel bloed heeft hier gevloeid. De obelisk weegt meer dan tweehonderd ton. Ze hebben er drie jaar over gedaan om hem van Egypte naar hier te krijgen en daarna duurde het twee jaar voor hij recht stond. Nu mag hij er wezen. Een symbool op het Eendrachtsplein. Vinden jullie ook niet?’

Alle hoofden bewogen van voor naar achter en visa versa.

Onder leiding van Jur liepen ze van het ene monument naar het andere. Ze moesten kiezen. En het Louvre en de Eiffeltoren bezoeken paste niet in één dag. Een bezoek aan Versailles was op de heenreis als optie al gesneuveld. ‘Wereldsteden bezoeken doe je niet in een paar dagen’, was Jurs wijze les. ‘Hij zal het wel weten’, dacht de meerderheid van de groep.

De keuze viel op de Eiffeltoren. Tot verdriet van ‘hoogtevrees’ Jur. Hij liep in zijn eentje naar de Dôme des Invalides. Napoleon paste wel bij zijn karakter. “Zijn dat Jannie en Leen die door de deur naar het Altar Conopy komen? Er staat duidelijk “Acces Inderdit” op. Wat doen ze schichtig.

Stopt Leen iets in zijn zak of doet hij zijn jas recht?’

Jur versnelde zijn pas. Roepen was geen optie. Jannie schrok duidelijk toen hij op haar schouder tikte. Ze brabbelde gelijk een excuus zinnnetjes en stopten daar abrupt mee toen ze Jur herkenden.

‘Waar zijn de anderen? Wij zijn blij je te zien. We zijn het zwerven door deze stad zonder de weg te kennen behoorlijk beu. Oh wat fijn dat ik jou zie’, sprak Leen als een automaat.

‘Rustig maar. De anderen zijn op de Eifel. Niks voor mij zo’n hoogte. Dus dit bezoek doe ik solo. Waar zijn we jullie kwijtgeraakt? Zijn jullie überhaupt het metrostation wel ingegaan?’

‘Dat wel. Jannie werd direct afgeleid door de vuile mannen. Clochards heet dat hier geloof ik. We zijn denk ik naar een verkeerd perron gelopen. Wel uitgestapt op het volgende. Daar was niemand van de groep. We hebben er maar het beste van gemaakt. In een groot park voorkwam zo’n clochard dat we voor “het gras betreden” door een agent aangesproken zouden worden. Nadat we de arme sloeber hadden bedankt en verder liepen, bleek Jannies

tas weg. Het kon niet anders dan gestolen door die “behulpzame” boef. Stom van ons hé?’

‘Zat er veel van waarde in? Was het een dure tas?’

‘Nou bij elkaar is onze schade, schat ik, vierhonderd gulden. We konden gelukkig snel aangifte doen. Verzekering dekt de schade.’

‘Gelukkig maar. Weten jullie overigens dat op het bordje op die deur “verboden toegang” staat. Zijn jullie niet bang om opgepakt te worden. Ze zijn niet mals, die Franse gendarmerie.’

‘Oh, ik dacht al waarom hangt dat bordje daar. Frans is altijd aan ons voorbijgegaan. Leen en ik houden als iemand ons aanspreekt, ons altijd van de domme. Prachtig uitzicht over de stad overigens daarboven. Waarom houden ze zo iets voor zichzelf?’

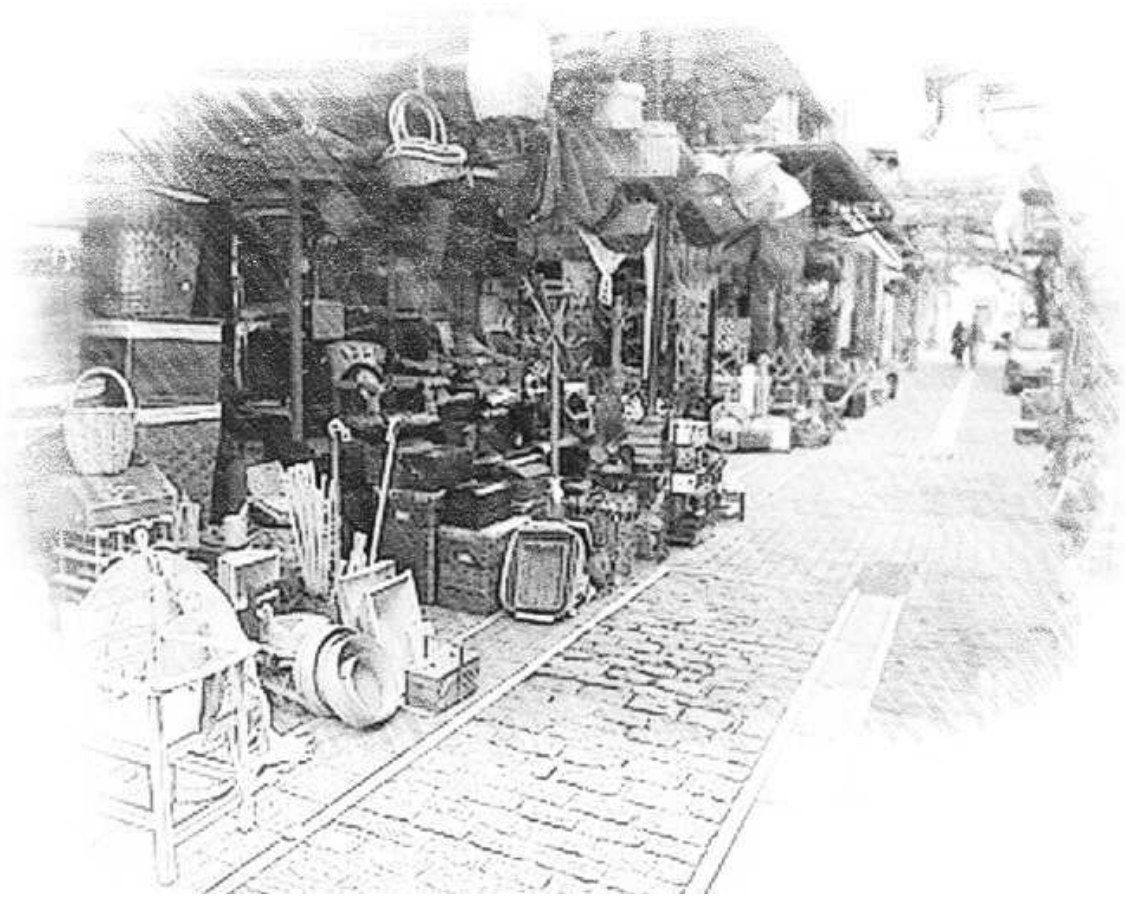
‘Laten we maar naar de Eifel gaan. De anderen zullen wel weer beneden zijn.’

‘Doen we’, zuchtten Leen en Jannie in koor.

Het Russisch restaurant in een straatje achter het winkelcentrum waar eens de Hallen stonden, was een succes. Gezellig, intiem, goed bezet (Aan elk van de dertig kleine tafeltjes zaten twee personen), uitstekend eten tegen voor Parijs redelijke prijs en vriendelijke bediening. Allemaal, Jaap en Heleen in het bijzonder, waren opgetogen over de Russische muziek. De balalaika werd virtuoos bespeeld. Dezelfde muzikant haalde ook uit de domra de prachtigste klanken. De andere twee leden van de band speelden op een geïsoleerde harmonica en een banjo. De balladen, van droevig tot vrolijk, waren een voortreffelijke aanvulling op het eten. Een Russische volksdans viel goed in de club. Kalinka werd door vrijwel iedereen mee geneuried. De woorden lukten niet in het Russisch. Jacqueline zag alleen de lippen van Leen bewegen alsof er woorden uitkwamen.

“Zou hij echt denken dat hij dit mee kan zingen. Het is zo’n lieverd”, dacht ze met een glimlach op haar gezicht.

Het was over enen toen ze in hun bedden kropen.

Het bezoek aan de grote vlooiemarkt vatten ze samen met:

‘Je moet het gezien hebben om erover te kunnen meepraten.’

Alleen het gedrag van Leen en Jannie viel nu meer leden van de club op. Heleen, Carla, Jur en Suzanne hadden een plekje voor koffie gevonden. De koffie kwam in kopjes, die al minstens vier weken geen sop hadden gezien. Net toen ze de ober wilden roepen, merkte Jur drie mannen in donker geklede kostuums op.

‘Waar gaan die heen? Het lijken wel stillen van de recherche of een geheime dienst.’

‘Waar zie je dat aan Jur?’ vroeg Suzanne.

‘Mannen die niet willen opvallen en zich zo kleden dat ze juist opvallen.’

‘Ja apart, die zwarte nette pakken tussen de uniformen van fleece en spijkerbroeken van de vakantiegangers en smoezelige kleding van de verkopers met hun zwarte handen’, vond Carla.

‘Ze gaan een vertrek in boven deze uitdragerij’, reageerde Jur.

‘Zie ik daar Jannie achter die deur?’ Suzanne keek verbaasd.